

Broj:

Podgorica, 07.04.2020.godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti konkurencije («Sl.list CG», br. 44/12 i 13/18), člana 14 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći («Sl. list Crne Gore», br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku («Sl. list Crne Gore», br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) u postupku ocjene usklađenosti po prijavljenoj državnoj pomoći od strane Ministarstva ekonomije, a na osnovu Prijedloga rješenja v.d. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti konkurencije, donosi:

RJEŠENJE

Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. godinu, ocijenjen je kao usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

ZAHTJEV

Ministarstvo ekonomije je, dopisom broj: 04-305/8-829/1 od 05. februara 2020. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija) pod brojem: 05-128/1 od 11. februara 2020.godine, dostavilo Agenciji Predlog programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. godinu (u daljem tekstu: Program).

Postupajući po članu 11. stav 1. Zakona, Ministarstvo ekonomije je, dopisom koji je dostavljen elektronskom poštom a koji je zaveden kod Agencije pod brojem: 05-128/2 od 18. februara 2020.godine, dostavilo dopunjen Obrazac za ocjenu usklađenosti Programa sa Zakonom o kontroli državne pomoći («Službeni list Crne Gore», br. 12/18 - u daljem tekstu: Zakon).

Ministarstvo ekonomije je, dopisom koji je dostavljen elektronskom poštom a koji je zaveden kod Agencije pod brojem: 05-128/3 od 09. marta 2020.godine, dostavilo dopunjenu verziju Predloga Programa.

Ministarstvo ekonomije, kao davalac državne pomoći je podnošenjem Programa prije njegove realizacije postupilo u skladu sa članom 12 Zakona, koji zabranjuje dodijelu državne pomoći prije odlučivanja Agencije o usklađenosti državne pomoći sa Zakonom.

OBRAZLOŽENJE PROGRAMA

Program obuhvata 13 programskih linija čiji je cilj razvoj privrednih subjekata i povećanje njihove konkurentnosti koja treba da stvori snažnu, konkurentnu i izvozno orijentisanu privredu. Sve programske linije finansijske i nefinansijske podrške

namijenjene su jačanju i razvoju crnogorske privrede. Kroz 13 programskih linija Program definiše aktivnosti i mjere za realizaciju finansijske i nefinansijske podrške potencijalnim i postojećim preduzetnicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i klasterima u cilju povećanja konkurentnosti na nacionalnom i međunarodnom tržištu, unapređenja razvojnih i biznis performansi, modernizacije industrije, jačanja proizvodnih kapaciteta kroz nabavku proizvodne opreme, razvoja inovativnih potencijala, afirmacije preduzetništva i zanatstva, implementacije međunarodnih standarda u oblasti unapređenja proizvoda, poslovnih procesa, metoda, tehnika, strategija upravljanja i marketinga, digitalizacije poslovnih procesa, kao i podrške izvozno orjentisanim preduzećima za učešće na međunarodnim sajmovima i poslovnim susretima.

Navedeni Program i mjere finansijske i nefinansijske podrške se ne odnose na korisnike Programa ekonomskog državljanstva.

Takođe, Program se ne odnosi na preduzeća koja se nalaze u reprogramu dospelog poreskog duga.

Programom je predviđeno sprovođenje osam Programskih linija finansijske podrške:

- 1. Programska linija za unapređenje inovativnosti,**
- 2. Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda,**
- 3. Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije,**
- 4. Programska linija za razvoj klastera,**
- 5. Programska linija za podsticaj direktnih investicija,**
- 6. Programska linija za razvoj zanatstva,**
- 7. Programska linija za podršku digitalizaciji,**
- 8. Programska linija za podršku internacionalizaciji,**

dvije Programske linije nefinansijske podrške:

- 9. Programska linija za pružanje mentoring usluga,**
- 10. Programska linija za razvoj preduzetništva,**

kao i tri programske linije, koje će se uporedo promovisati i sprovoditi:

- 11. Uredba o biznis zonama,**
- 12. Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga, i**
- 13. Evropska mreža preduzetništva.**

FINANSIJSKI OKVIR PROGRAMA

Ukupan budžet opredijeljen za realizaciju Programa je 2,030 mil €, dok su pojedinačni iznosi, kao i način i dinamika dodjele podrške definisani pojedinačnim programskim linijama.

U skladu sa interesovanjem i prijavama korisnika Programa, odnosno interesovanjem za pojedine programske linije, a na osnovu iskustva u realizaciji

programa prethodnih godina, omogućit će se preusmjerenje budžeta programskih linija u iznosu do 50%, s tim da programska linija ne može premašiti iznos od 70% ukupno odobrenog budžeta cijelog Programa.

OCJENA PROGRAMA

Na osnovu cilja Programa, Agencija je konstatovala da su mjere namjenjene samo preduzetnicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i klasterima, što znači da se pomoć dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu.

Sredstva za realizaciju Programa jesu javna sredstva, u smislu člana 2. tačka 1. Zakona koji glasi: "finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove".

Program sadrži mjere koje se ne odnose na sva privredna društva, već se pružaju selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednih društava (preduzetnicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i klasterima).

Uzimajući u obzir da se radi o javnim sredstvima, koja se selektivno dodjeljuju privrednim subjektima koji obavljaju privrednu djelatnost, Agencija zaključuje da se radi o pomoći koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima (član 2. stav 4. Zakona).

Načelo kumulacije državne pomoći sadržano je u Programu, tako što je propisano da će Ministarstvo ekonomije izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

U cilju zaštite konkurencije na tržištu, Agencija je, uzimajući u obzir korisnika, intenzitet, cilj, namjenu dodjele sredstava, u daljem postupku cijenila da li je svaka programska linija u skladu sa pravilima za dodjelu državne pomoći.

OCJENA POJEDINAČNIH PROGRAMSKIH LINIJA

1.PROGRAMSKA LINIJA ZA UNAPREĐENJE INOVATIVNOSTI

Cilj Programske linije za unapređenje inovativnosti je jačanje poslovnih performansi mikro, malih i srednjih preduzeća kroz sufinansiranje korišćenja konsultantskih usluga u realizaciji inovativnih aktivnosti.

Specifični ciljevi se odnose na:

- Jačanje inovativnih potencijala u MSP;
- Modernizaciju poslovanja;
- Unapređenje svijesti o značaju korišćenja konsultantskih usluga od strane MSP i izgradnji veza između MSP i pružaoca konsultantskih usluga;
- Povećanje produktivnosti i konkurentnosti MSP;
- Povećanje internacionalizacije MSP.

Očekivane koristi za preduzeća odnose se na povećanu efikasnost kroz unapređenje poslovnih procesa, metoda, tehnika i strategija, promjenu navika u poslovanju, unapređenje kulture inoviranja i inovacionih kvalifikacija i potencijala

zaposlenih, bolje informisanje u cilju donošenja odluka, povećanje tržišnog učešća i u krajnjem povećanje prodaje i prihoda.

Podrška je usmjerena na pokriće troškova konsultantskih usluga inovativnih aktivnosti u preduzeću. Kroz programsku liniju, preduzeća će se podržati za sljedeće inovativne aktivnosti:

- Inovacija proizvoda/usluge - plasiranje na tržište dobara ili usluga proizvod/uslugu sa novim ili značajno unaprijeđenim, poboljšanim karakteristikama ili primjenom, gde su uključena značajna poboljšanja tehničkih karakteristika, komponenti i materijala, novog ugrađenog tehničkog rješenja (softvera), korisničke orijentisanosti ili drugih funkcionalnih karakteristika. Inovacija bi trebalo da bude nova za posmatrano preduzeće ali ne mora biti nužno nova za tržište.
- Inovacija poslovnog procesa - implementacija novog ili značajno unapređenog načina proizvodnje ili isporuke, što uključuje značajne promjene u tehnici, opremi ili tehničkom rješenju (softveru)
- Inovacija u organizaciji - primena novih ili znatnijih promena u strukturi ili metodama menadžmenta, s ciljem da se poboljša korišćenje znanja, kvaliteta proizvoda/usluga ili poveća efikasnost poslovanja preduzeća.
- Inovacija u marketingu - primjena nove marketinške metode, gdje su uključene značajne promjene u dizajnu proizvoda, pakovanju, vizuelnom identitetu, plasmanu na tržište i promociji.

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Za odabranu aktivnost preduzeće angažuje stručnog usluge koji je zadužen za sprovođenje predloženog projekta. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici. Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za unapređenje inovativnosti iznosi 50,000.00 €.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka inovativne aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 3,500.00 € bez PDV-a.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intenzitet maksimalne podrške iznosi do 80% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 5,000.00€.

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati:

- do 50% vrijednosti opravdanih troškova realizovane inovativne aktivnosti odnosno maksimalni iznos do 3,500 € (bez PDV-a),
- do 80% vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos od 5.000 € (bez PDV-a) za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50% (de minimis pomoći).

Ocjena programske linije:

Uzimajući u obzir planirani iznos, Agencija smatra da se radi o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva. Intenzitet državne pomoći iz Programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća, odnosno do 80% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50%. S obzirom na to da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

S obzirom na to da je Programom propisana obaveza Ministarstvo ekonomije da izvrši provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu, Agencija je ocijenila da su mjere definisane kroz programsku liniju u skladu sa kriterijumima iz člana 18 Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 ("Sl.list Crne Gore", br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su iste saglasne sa članom 6 i 7 Zakona.

Dalje, preduzećima u kojima u osnivačkoj strukturi od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, sredstva se, takođe dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa Uredbom Komisije br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine. Podrazumijeva se, iznos de minimis državne pomoći koji se dodjeljuje pojedinačnom korisniku ne smije preći 200.000,00 € u trogodišnjem fiskalnom periodu.

2.PROGRAMSKA LINIJA ZA UVOĐENJE MEĐUNARODNIH STANDARDA

Cilj Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda je da obezbijedi podršku preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima naročito iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, odnosno Sjevernog regiona, da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda koji se odnose na proizvode/usluge, sisteme

menadžmenta, osoblje, ispitivanje, kontrolisanje i sertifikaciju i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti.

Specifični ciljevi:

- Povećanje konkurentnosti privrednih subjekata i njihovih proizvoda/usluga na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Usaglašavanje proizvoda/usluga sa međunarodnim standardima;
- Povaćanje izvoza;
- Smanjivanje regionalnih razlika;
- Razvoj konsultantskih usluga.

Kroz Programsku liniju za uvođenje međunarodnih standarda podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- Komponenta I – Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti;
- Komponenta II - Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja:
 - Implementacija standarda iz oblasti kvaliteta, zaštite životne sredine, zaštite na radu i standard u funkciji razvoja preduzeća;
 - Sertifikacija sistema menadžmenta kvaliteta i standarda u funkciji razvoja preduzeća;
 - Resertifikacija sistema menadžmenta kvaliteta i standarda u funkciji razvoja preduzeća.

1.1. Komponenta I - Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

U okviru prve komponente programske linije, podrška se odnosi na refundaciju opravdanih troškova akreditacije onih preduzeća-tijela koja su akreditovana za ocjenu usaglašenosti i to za seriju standarda ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17029, ISO/IEC 17021-1, ISO/IEC 17024, ISO/IEC 17043, CEN/TS 15675, EN ISO 15189). Troškovi aktivnosti akreditacije za tijela za ocjenu usaglašenosti su predmet refundacije jedino ukoliko je preduzeću dodjeljen sertifikat o akreditaciji od strane Akreditacionog tijela Crne Gore ili je izvršilo nadzornu provjeru već zasluženog sertifikata.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti je pravno lice koje sprovodi ocjenjivanje usaglašenosti, uključujući kalibraciju/ etaloniranje, ispitivanje, sertifikaciju i kontrolisanje (laboratorije za ispitivanje, medicinske laboratorije, laboratorije za etaloniranje, medicinske laboratorije, sertifikaciona tijela za proizvode, sertifikaciona tijela za sisteme menadžemnta, sertifikaciona tijela za osoblje, kontrolna tijela).

Akreditovati se mogu:

- Laboratorije za ispitivanje - ispitivanje životnih namirnica, parametara životne sredine, električnih uređaja, opreme pod pritiskom, hemijskih proizvoda, metala i proizvoda od metala, građevinskih materijala i dr.;
- Medicinske laboratorije – biohemijska ispitivanja, mikrobiloška, hematološka ispitivanja, i sl.;
- Laboratorije za etaloniranje - etaloniranje mjerne i ispitne opreme;

- Sertifikaciona tijela - usluge sertifikacije proizvoda, procesa i usluga u skladu sa propisima i prema razvijenim sertifikacionim šemama; sistema menadžmenta (sistem upravljanja kvalitetom, životnom sredinom, bezbjednošću hrane i dr.) i stručnih lica (ocjenjivači sistema menadžmenta kvaliteta i upravljanja životnom sredinom, zavarivači, lica koja obavljaju ispitivanje bez razaranja i dr.);
- Kontrolna tijela – kontrolisanje liftova i dizalica, opreme pod pritiskom, elektro-opreme i instalacija, kvaliteta nameštaja, kontrolisanje u oblasti motornih vozila i drugim područjima.

1.2. Komponenta II- Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja

Druga komponenta programske linije odnosi se na refundaciju iznosa opravdanih troškova za implementaciju standarda, sertifikaciju i resertifikaciju, sledećih standarda:

- ISO 9001:2016 Sistemi menadžmenta kvalitetom;
- ISO 45001:2018 Sistemi menadžmenta zaštitom zdravlja i bezbjednošću na radu (*OHSAS 18001:2010 je povučen i zamijenjen sa MEST ISO 45001:2018);
- ISO 14001:2016 Sistemi menadžmenta životnom sredinom;
- ISO 50001:2018 Sistemi upravljanja energijom.
- ISO/IEC 20000-1:2017 Informacione tehnologije - Upravljanje uslugama;
- ISO/IEC 27001:2014 Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Sistemi menadžmenta bezbjednošću informacija;
- ISO 22301 - Sistem menadžmenta kontinuitetom poslovanja
- ISO 28000 - Sistem menadžmenta obezbjeđenjem u lancu snabdevanja
- ISO 31000 – Menadžment rizikom;
- ISO 39001 - Sistem upravljanja bezbednošću drumskog saobraćaja (BDS);
- ISO 37001 - Sistem menadžmenta protiv mita;
- ISO 18513:2009 Usluge u turizmu - Hoteli i ostali tipovi turističkog smještaja;
- ISO 18310 - Usluge u turizmu – Industrijski turizam – Pružanje usluga;

Za odabranu aktivnost preduzeće angažuje stručnog i/ili akreditovanog pružaoca usluge koji je zadužen za sprovođenje predloženog projekta. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda iznosi 140,000.00 €.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 4,000.00 € bez PDV-a.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intenzitet maksimalne podrške iznosi do 80% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 5,000.00€.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 60% za srednja, odnosno do 70% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća, odnosno do 80% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50%. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Pravo učešća u okviru programske linije za uvođenje međunarodnih standarda imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. List RCG“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata.

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); ljekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 14 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona.

Za preduzeća u kojima u osnivačkoj strukturi od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, sredstva se dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa Uredbom Komisije br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine. U skladu sa Uredbom, iznos de minimis državne pomoći koji se dodeljuje korisniku ne smije preći 200.000,00 € u trogodišnjem fiskalnom periodu.

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati

- do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos do 4.000 € (bez PDV-a).

- do 80% vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos od 5.000 € (bez PDV-a) za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50% (de minimis pomoći).

Agencija zaključuje da se ova pomoć dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

3.PROGRAMSKA LINIJA ZA MODERNIZACIJU PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE

Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije ima za cilj jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unaprjeđenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz usvajanje novih tehnologija, kako bi se omogućilo osavremenjavanje proizvodnih procesa, efikasna upotreba raspoloživih resursa, razvoj novih proizvoda i usluga, kao i otvaranje novih radnih mjesta. Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije podrazumijeva realizaciju planirane investicije – nabavku opreme, dijelom ili u potpunosti, kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore (IRF). Ukoliko privredni subjekat zadovolji uslove ove programske linije i IRF odobri kredit, potencijalni korisnik može ostvariti pravo na subvenciju do 30% vrijednosti nabavke opreme (bez poreza na dodatu vrijednost) na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa Programskom linijom za modernizaciju i pravilima dodjele državne pomoći.

Potrebna sredstava za nabavku opreme (dijelom ili u potpunosti) obezbjeđuju se kroz kreditni aranžman sa IRF, pod uslovima koje podrazumijeva kreditna linija IRF "Program podrške za modernizaciju industrije".

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za modernizaciju prerađivačke industrije iznosi 250.000,00 €.

Intenzitet podrške:

Visina odobrenih bespovratnih sredstava koja se dodjeljuje u zavisnosti od iznosa vrijednosti nabavke opreme (uzimajući u obzir donju i gornju granicu vrijednosti nabavke) u slučaju preduzetnika, mikro, malih i srednjih privrednih društava iznosi do 30%.

Iznos odobrenih bespovratnih sredstava u visini do 30% vrijednosti nabavke opreme ne može biti manji od 6.000 eura niti veći od 30.000 eura (bez poreza na dodatu vrijednost). U skladu sa tim, vrijednost nabavke opreme na koju se dodjeljuju bespovratna sredstva kreće se u rasponu od 20.000 do 100.000 eura.

U slučaju da ukupni troškovi nabavke opreme prelaze 100.000 eura, korisnik može finansirati razliku sopstvenim učešćem ili da za taj iznos uveća kreditni zahtjev kod IRF.

Programska linija se ne odnosi na privredne subjekte koji posluju u oblastima: primarne poljoprivredne proizvodnje; proizvodnje duvanskih proizvoda; trgovine (maloprodaja i veleprodaja); proizvodnje čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja; proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnje i prodaje oružja i vojne opreme; organizovanja igara na sreću i sličnih djelatnosti; proizvodnje i prometa bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonite ili štetne po okolinu i opasne za ljudsko zdravlje ili u djelatnostima koje se domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim.

Sredstva NE mogu koristiti novoosnovani privredni subjekti i privredni subjekti u poteškoćama, u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Sl. list", br. 35/14 i 02/15) prilogom 7a – 1 Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, član 1 tačka 4 Poglavlje 1. Dodatno, u skladu sa pomenutim Pravilnikom, mogu se dobiti sredstva po nekom drugom pravnom osnovu ukoliko ukupna pomoć ne prelazi najviši intenzitet podrške (% opravdanih troškova).

Korisnik Programske linije ima zabranu od tri godine (od dana sklapanja kreditnog aranžmana sa IRF) da otuđi opremu.

Oprema, koja je predmet Programske linije, ne može biti kupljena od fizičkog lica.

1.1. Opravdani troškovi

Sredstva opredijeljena Programskom linijom namijenjena su za nabavku:

- nove proizvodne mašine i/ili specijalizovane opreme za stavljanje u pogon kupljene mašine;
- polovne proizvodne mašine i/ili opreme (ne starije od pet godina) i/ili specijalizovane opreme za stavljanje u pogon kupljene mašine;

Ocjena programske linije:

Agencija nalazi da se u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16), Prilog 1 – Smjernice za regionalnu državnu pomoć za period 2014 – 2020, visina odobrenih bespovratnih sredstava dodjeljuje na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa predmetom Programske linije. U opravdane troškove, u skladu sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 1, član 14 – Regionalna pomoć za ulaganje, u skladu sa ovom Programskom linijom, spadaju troškovi ulaganja u materijalnu imovinu.

4. PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ KLASTERA

Cilj Programske linije za razvoj klastera, je finansijska podrška efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, u pravcu ostvarivanja bolje konkurentne pozicije preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Podrška Ministarstva ekonomije biće usmjerena kroz subvencije inovativnim klasterima koji predstavljaju strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana, namijenjene podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja,

umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru.

Pomoć za inovativne klastere preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća dodjeljuje se isključivo pravnom subjektu koji upravlja klasterom (organizacija klastera).

Kroz Programsku liniju za razvoj klastera podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu
- Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
- Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava). Ukoliko se nabavlja polovna oprema ista ne može biti starija od 5 godina.

• operativne troškove

- promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.);
- aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.);
- aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.);
- aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studijske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za razvoj klastera u 2020. godini iznosi 150.000,00€.

Intezitet podrške:

Odobrena pomoć od strane Ministarstva ekonomije je u visini do 50%, odnosno do 65% ukupnih opravdanih troškova, u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV-a), ali se ne odnosi na klastere registrovane kao NVO, koji nijesu obveznici PDV-a. Sredstva će se dodjeljivati putem postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za datu programsku liniju.

Ocjena programske linije:

Intenzitet pomoći za ulaganje u inovativne klastere ne prelazi 50% opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za inovativne klastere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana

107, stav 3, tačka (a) Ugovora o funkcionisanju EU. Primjena ovog pravila u skladu je sa domaćim zakonodavstvom, na osnovu člana 14, stav 2, Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 20/11, 26/11, 20/15 i 47/2019), kojim je definisano da jedinice lokalne samouprave koje su razvrstane u grupe do 75% prosjeka razvijenosti u Crnoj Gori su manje razvijene jedinice lokalne samouprave i Pravilnikom o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2019), kojim je izvršeno izračunavanje stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave. U skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave, („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2019) manje razvijene JLS su: Petnjica, Gusinje, Andrijevica, Šavnik, Bijelo Polje, Rožaje, Kolašin, Plav, Mojkovac i Berane.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Pravo učešća u Programskoj liniji za razvoj klastera imaju klasteri preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća registrovani kao nevladina organizacija (NVO) ili kao privredno društvo u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 27/99, 09/02, 30/02, „Službeni list Crne Gore“, br. 11/07, 39/11 i 37/17), Zakonom o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore“, broj 06/02, „Službeni list Crne Gore“ br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11) i EU pravilima o državnoj pomoći definisanim Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, a koji broje najmanje tri člana.

Pravo učešća u programskoj liniji, kao i u realizaciji projektnih aktivnosti imaju klasteri osnovani kao privredno društvo ili nevladina organizacija, koji broje najmanje tri člana – pravnih i/ili fizičkih lica, i koji su realizovali najmanje jednu klastersku aktivnost (uz dokaznu dokumentaciju) uz zadovoljenje sljedećih uslova:

- Klaster osnovan kao privredno društvo

U slučajevima kada je klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao privredno društvo, sljedeći kriterijumi moraju biti ispunjeni:

- Ima sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Redovno izvršava obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Dostavi zvanični finansijski izvještaj za prethodnu godinu poslovanja (2019. godina) iz kog se vidi da su obavljane poslovne aktivnosti i da nije iskazan neto gubitak, kao i da su članovi klastera (učesnici u Projektu) predali završni finansijski izvještaj za prethodnu godinu, u kome je iskazano da su ostvarili poslovne aktivnosti bez neto gubitka;
- Ima ovlašćeno lice za zaključivanje ugovora i preuzimanje drugih pravnih radnji u ime i za račun klastera sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, koje je odgovorno za realizaciju prava i obaveza iz Ugovora;
- Da klasteru i/ili članu klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog budžeta i budžeta jedinice lokalne samouprave;
- Da nije pokrenut postupak stečaja nad klasterom, osim reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih subjekata;

- Da ovlašteno lice nije osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći.
- i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave;
- o prethodno realizovanim projektima.

Programskom linijom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Ocjena programske linije:

Sredstva Programske linije se, u skladu sa članom 27 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 ugovora, mogu opredijeliti za:

- troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu - i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje:
 - Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
 - Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava).
- operativne troškove – i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje, pri čemu se opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klastere smatraju troškovi koji se odnose na:
 - promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.);
 - aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i

podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.);

- aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje
- domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.);
- aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studijske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- nabavku IT opreme i saobraćajnih sredstava;
- troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, carinske i uvozne dažbine, troškovi kapitalnih investicija, troškovi studiranja, troškovi kurseva stranih jezika, iznajmljivanje opreme, nabavka sirovine i repromaterijala, amortizacije, plaćanje kamata, bančnih troškova, komisiona plaćanja, plaćanje provizija, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje Ugovora).

4.6. Isplata (refundacija) sredstava

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati do 50% odnosno do 65% vrijednosti opravdanih troškova u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV). Sredstva će biti refundirana klasteru nakon završetka ugovorenih aktivnosti i dosavljanja dokaza o realizovanim aktivnostima i izvršenom plaćanju.

Takođe, ukoliko je jedan privredni subjekat član dva ili više klastera, koji apliciraju različitim Prijedlozima projekata, za refundaciju u krajnjem istih troškova, u skladu sa pravilima državne pomoći primjenjivaće se princip kumulacije, prema kojem u tom slučaju zbir dodiljenih sredstava po osnovu više aplikacija ne može preći najveći dozvoljeni intenzitet od 50%, odnosno 65%.

Sredstva će se dodjeljivati za projekte čija realizacija traje do 6 mjeseci, od dana zaključenja Ugovora o dodjeli subvencije.

Aplikant koji je u Javnom pozivu u okviru ove linije nastupio kao klaster i koji je kao takav dobio subvenciju opravdanih troškova u ukupnom iznosu do 50%, odnosno 65% ukupne vrijednosti Projekta, u slučaju izmjene sastava klastera dužan je o tome izvijestiti Ministarstvo. Ova i sva druga pitanja koja se tiču upotrebe materijalne i nematerijalne imovine i usluga od strane klastera, a koja se subvencionošu, biće predmet Ugovora o dodjeli subvencije između Ministarstva i aplikanta (klastera korisnika sredstava subvencije), a na osnovu podnešenog Prijedloga projekta u kom su decidno opisane aktivnosti koje će biti realizovane i materijalna i nematerijalna imovina i usluge koje će biti pribavljene tokom realizacije projekta.

5.PROGRAMSKA LINIJA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH INVESTICIJA

Opšti cilj Programске linije je povećanje konkurentnosti privrednih subjekata, unapređenje njihovog poslovanja i povećanje proizvodnje, internacionalizacije,

smanjenje uvoza, kao i kreiranje novih radnih mjesta kroz investicije u opremu, u vidu učešća u sufinansiranju nabavke proizvodne opreme i opreme direktno uključene u proces proizvodnje.

Ovom podrškom uređuju se uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje direktnih investicija u proizvodni sektor, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija i dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za poboljšanje poslovnog razvoja i tehnološke spremnosti preduzeća i povećanje njihove konkurentnosti.

Predmet programske linije je podrška za investicije u opremu, neophodne za realizaciju investicionog projekta, odnosno za početak, unapređenje, proširenje postojećih kapaciteta ili proširenja proizvodnje na nove proizvode i proizvodne procese, kao i povećanje obima proizvodnje, kroz učešće u sufinansiranju nabavke sljedeće proizvodne opreme i opreme direktno uključene u proces proizvodnje, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna pomoć:

1. nove proizvodne opreme i/ili mašina;
2. polovne proizvodne opreme i/ili mašina, ne starije od pet godina;
3. novih djelova, specijalizovanih alata za mašine ili drugih kapitalnih dobara koja će se koristiti za proizvodnju razmjenjivih dobara.

Oprema su mašine, odnosno sredstva za proizvodnju i obradu, namijenjena za profesionalnu upotrebu i u skladu sa prirodom djelatnosti privrednog društva neophodna za realizaciju investicionog projekta. Opremom se smatra i proizvodna linija koju čine više funkcionalno nedjeljivih mašina, samostalnih mašina koje zajednički čine jedinstven proizvodni proces kao i specijalizovani alati i djelovi specijalizovanih mašina.

Maksimalan dozvoljeni iznos sredstava subvencije za privredne subjekte može se utvrditi do 40% opravdanih troškova za realizaciju investicionog projekta.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podsticaj direktnih investicija iznosi 1.300.000€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se na osnovu podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 40% za mikro, mala, srednja i velika preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, u minimalni iznosu od 10.000,00€, i maksimalnom iznosu do 150.000,00€ bez PDV-a.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno da dodijeljena sredstva za pojedinačna privredna društva (korisnici) za iste opravdane troškove (projekte) mogu dobiti sredstva iz više izvora (sa nivoa države i/ili sa nivoa lokalne samouprave), ali do maksimalno utvrđenog intenziteta pomoći u zavisnosti od veličine odnosnog privrednog društva, i to: velikim privrednim društvima ne može biti veća od 50% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat, odnosno od 60% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za srednja privredna društva i od 70% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za mala i mikro privredna društva.

4.1. Uslovi za učešće

Pravo učešća u okviru programske linije za podršku direktnim investicijama imaju mikro, mala, srednja i velika preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02 i 36/11), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/10, 34/11 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. List RCG“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; proizvodnja alkoholnih pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

4.2. Isplata (refundacija) sredstava

Isplata sredstava će se realizovati nakon potpisivanja Ugovora o dodjeli subvencije, dostavljanja neophodne validne dokazne dokumentacije, i usvajanja Odluke o dodjeli sredstava od strane Vlade Crne Gore. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa usvojenom Odlukom refundirati do 40% za mikro, mala, srednja i velika preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, u minimalnom iznosu od 10.000,00€, a u maksimalnom iznosu do 150.000,00€ bez PDV-a.

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz Priloga 1 a – Smjernice o regionalnoj državnoj pomoći za 2014-2020 (52013XC0723(03) SL C 209, 23.07.2013, str. 1-45), Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

6.PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ ZANATSTVA

Cilj programske linije za razvoj zanatstva je promocija crnogorskih zanata kroz pružanje finansijske podrške preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost (u daljem tekstu: zanatlije), u smislu podsticanja i omogućavanja nabavke opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

Specifični ciljevi se odnose na:

- jačanje konkurentnosti zanata,
- povećanje broja zanatlija,
- povećanje konkurentnosti postojećih zanatlija,

- povećanje prepoznatljivosti crnogorskih proizvoda u zemlji i šire.

Programska linija za razvoj zanatstva podrazumijeva dodjelu bespovratnih sredstava preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost proizvodnjom, prometom i pružanjem usluga na tržištu i na osnovu individualnih narudžbi, radi sticanja dobiti.

Programska linija podrazumijeva finansijsku podršku zanatlijama za nabavku opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizaciju i učestvovanje na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacija.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za razvoj zanatstva iznosi 50.000,00 €.

Intenzitet podrške:

Programska linija podrazumijeva finansijsku podršku koja je bazirana na principu refundacije (povraćaja dijela troškova). Odobrena podrška od strane Ministarstva ekonomije će pokrivati 20% troškova predviđenih prijavom, bez PDV-a u okviru prve komponente i 50% u okviru druge komponente Programske linije. Preostalih 80% odnosno 50% troškova treba da bude pokriveno iz sopstvenih izvora podnosioca prijave.

Zanatlija je u obavezi da finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon pozitivne ocjene Komisije odobravaju sredstva u okviru programske linije.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama u okviru prve komponente Programske linije je 20% opravdanih troškova za aktivnosti koje se odnose na vrijednost opreme, odnosno do 3.000 € bez PDV po aplikantu.

Dodatno, iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama u okviru druge komponente Programske linije je 50% opravdanih troškova, odnosno do 3.000 € bez PDV po aplikantu, za učešće na međunarodnom sajmu, dok će se iznos do 2.000 € bez PDV dodjeljivati za učešće na domaćem sajmu.

Za aktivnosti koje se odnose na dizajn i štampanje promotivnog materijala, iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama je 50% opravdanih troškova, odnosno do 2.000 € bez PDV po aplikantu.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, za prvu komponentu Programske linije intenzitet maksimalne podrške iznosi do 40% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 4.000 €. Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Ocjena programske linije:

Programska linija za razvoj zanatstva sastoji se od dvije komponente u okviru kojih se odobrava finansijska pomoć, u skladu je sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, Odjeljak 2, koja predstavlja prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl. list" br. 02/15).

Član 17 Pomoć za ulaganje za mala i srednja privredna društva:

2. Opravdani troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:

(a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;

(b) procijenjeni troškovi zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja, izračunati za period od dvije godine.

Intenzitet pomoći ne prelazi:

(a) 20% opravdanih troškova u slučaju malih privrednih društava;

(b) 10% opravdanih troškova u slučaju srednjih privrednih društava;

Član 19 Pomoć malim i srednjim privrednim društvima za učešće na sajmovima:

1. Pomoć malim i srednjim privrednim društvima za učešće na sajmovima spojive su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.

2. Opravdani troškovi su troškovi nastali za zakup, postavljanje i vođenje štanda prilikom učešća privrednog društva na bilo kom sajmu ili izložbi.

3. Intenzitet pomoći ne prelazi 50% opravdanih troškova.

7.PROGRAMSKA LINIJA ZA PODRŠKU DIGITALIZACIJI

Cilj Programske linije za podršku digitalizaciji je podizanje nivoa automatizacije poslovnih procesa i nivoa znanja upravljačkih i operativnih struktura kod MMSP.

Specifični ciljevi:

- Povećan broj MMSP koji su automatizovali poslovne procese;
- Povećan izvoz crnogorskih MMSP zahvaljujući digitalnom poslovanju.

Kroz Programsku liniju za podršku digitalizaciji podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju organizacionih procesa preduzeća;
- Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju upravljanja ljudskim resursima;
- Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju prodaje i/ili komunikacije sa kupcima/dobavljačima;

Za odabrane aktivnost preduzeće angažuje stručnog konsultanta koji je zadužen za sprovođenje odobrene projektne aktivnosti. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za jednu od prihvatljivih aktivnosti programske linije.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podršku digitalizaciji iznosi 20.000,00 €.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 3.500,00 € bez PDV-a.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intenzitet maksimalne podrške iznosi do 60% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 5.000,00 € bez PDV.

Ocjena programske linije:

Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Pravo učešća u okviru programske linije za podršku digitalizaciji imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. List RCG“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

- Posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Predali su najmanje jedan zvanični finansijski izvještaj u kojem nije iskazan neto gubitak;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Da za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda;

proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Opravdani troškovi u okviru podržanih aktivnosti su:

I. Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju organizacionih procesa preduzeća;

- Izrada i implementacija digitalne platforme za unapređenje organizacionog procesa preduzeća;
- Edukacija zaposlenih za primjenu u poslovanju;

II. Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju upravljanja ljudskim resursima;

- Izrada i implementacija digitalne platforme za upravljanje ljudskim resursima u okviru preduzeća;
- Edukacija zaposlenih za primjenu u radu;

III. Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju prodaje i/ili komunikacije sa kupcima/dobavljačima;

- Izrada i implementacija digitalne platforme sa interaktivnim softverskim rješenjima za on-line trgovinu i/ili komunikaciju sa kupcima/dobavljačima (e-poslovanje), razvoj web i mobilnih aplikacija;
- Edukacija zaposlenih za primjenu u radu;

Za izradu statičnih web prezentacija preduzeća bez integrisanih softverskih rješenja za unapređenje poslovanja preduzeća, Ministarstvo ekonomije odobravaće refundaciju dijela troškova u visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 500,00€ bez PDVa.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za jednu od ponuđenih aktivnosti.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- Finansiranje već započetih projekata sa spoljnim konsultantima;
- Kupovinu gotovih softverskih rješenja koja funkcionišu na bazi mjesečnih/godišnjih pretplata;
- Održavanje i optimizovanje postojećih website-ova;
- Zakup hostinga i domena, kao i godišnje pretplate za sertifikate;

- Kupovinu i iznajmljivanje opreme, alata i materijala;
- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškove reklamiranja, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije, amortizacije, osiguranja, kursnih razlika, plaćanje zaostalih obaveza (kamata, poreza, taksi, rata za otplatu kredita i sl.), bankarske troškove, komisiona plaćanja, slične troškove koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija, bilo koji vid ličnih troškova i sl.).

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 28 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. I 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona.

8.PROGRAMSKA LINIJA ZA PODRŠKU INTRERNACIONALIZACIJI

Cilj Programske linije za podršku internacionalizaciji MMSP je da obezbijedi podršku, preduzećima za predstavljanje proizvoda usluga na međunarodnim tržištima i jačanje poslovne saradnje sa međunarodnim partnerima.

Specifični ciljevi:

- Povećan izvoz crnogorskih MMSP na ciljanim tržištima;
- Povećan broj MMSP sa povećanom vrednošću izvoznih ugovora na ciljanim tržištima;
- Povećan broj MMSP koji su pripremljeni za izvoz.

Kroz Programsku liniju za podršku internacionalizaciji MMSP, podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

1. Nastup na međunarodnim sajmovima;
2. Kompanijske posjete sajmovima u cilju povezivanja sa inostranim partnerima/učestvovanje na B2B susretima;
3. Izrada promotivnog materijala.

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podršku internacionalizaciji MMSP iznosi 20,000€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova, i to za:

- Nastup na međunarodnim sajmovima: iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen preduzeću za realizaciju ove aktivnosti je do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a odnosno u maksimalnom iznosu do 4,000.00 €.
- Kompanijske posjete sajmovima u cilju povezivanja sa inostranim partnerima/učešće na B2B susretima: iznos bespovratnih sredstava koji može biti

dodjeljen preduzeću za realizaciju ove aktivnosti je do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a odnosno u maksimalnom iznosu do 500.00 €.

- Izrada promotivnog materijala: iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodjeljen preduzeću za realizaciju ove aktivnosti je do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a odnosno u maksimalnom iznosu do 500.00 €.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intenzitet maksimalne podrške iznosi do 60% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu:

- do 5,000.00 € za aktivnost "nastup na međunarodnim sajmovima";
- do 700.00 € za aktivnost "kompanijske posjete sajmovima u cilju povezivanja sa inostranim partnerima/učešće na B2B susretima";
- do 700.00 € za aktivnost „Izrada promotivnog materijala“.

Ocjena programske linije:

Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za mikro, mala i srednja preduzeća, odnosno do 60% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50%. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Pravo učešća u okviru programske linije za podršku internacionalizaciji MMSP imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. List RCG“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

- Posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Dostave zvanične finansijske izvještaje za prethodnu godinu poslovanja (2019. godinu) u kojima nije iskazan neto gubitak;
- Imaju evidentirane izvozne aktivnosti u 2019. godini;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Da za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta.

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda;

proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 18 i 19 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona. Za preduzeća u kojima u osnivačkoj strukturi od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, sredstva se dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa Uredbom Komisije br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine. U skladu sa Uredbom, iznos de minimis državne pomoći koji se dodjeljuje korisniku ne smije preći 200.000,00 € u trogodišnjem fiskalnom periodu.

9.PROGRAMSKA LINIJA ZA PRUŽANJE MENTORING USLUGA

Cilj Programske linije za pružanje mentoring usluga je besplatna nefinansijska podrška za mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike koji se bave proizvodnjom ili pružanjem usluga.

- Opšte razumijevanje mentoringa/Mentoring za zrela mala i srednja preduzeća;
- Mentoring za početnike u biznisu;
- Marketing;
- Finansijski menadžment i biznis plan;
- Upravljanje proizvodnjom;

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za pružanje mentoring usluga u 2020. godinu iznosi 35.000,00 €.

Mentoring usluga je besplatna za krajnje korisnike - mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike, dok se mentori isplaćuju za pruženu mentoring uslugu.

Programskom linijom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: trgovina, industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih

rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti. odnje i prodaje vojne opreme ili usluga; itd.

Prije početka sprovođenja mentoring usluge, mentori potpisuju Ugovor o pružanju mentoring usluge sa Ministarstvom ekonomije kojim se definišu međusobna prava i obaveze između dvije ugovorne strane. Takođe, Ugovorom se definišu i rokovi do kada mentor mora da završi ugovorenu obavezu-pružanje mentoring usluge, kao i do kada da dostavi finalni izvještaj o završetku iste.

Mentoring usluga je besplatna za korisnike mentoring usluga - mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike, dok se mentori isplaćuju za pružene mentoring usluge u roku od 30 dana od dana podnošenja finalnog izvještaja o sprovedenih mentoring aktivnostima i dostavljenog evaluacionog formulara od strane korisnika mentoring usluga. Cijena mentoring sata iznosi 15,5€ (bruto iznos), i obračunava se mentoru koji sprovodi mentoring usluge u periodu od 4-6 mjeseci u zavisnosti da li se radi o postojećem ili novoosnovanom preduzeću za pruženih 25 odnosno 50 sati rada.

Ocjena programske aktivnosti: Sredstva se isplaćuju po osnovu Ugovora o dijelu, zaključenog između Ministarstva ekonomije kao naručioca posla i mentora, kao izvršioca tražene usluge, u skladu sa potpisanim Sporazumom o saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA), br. 30-2/2017-6, od 28.02.2017. godine, u okviru koga su navedeni prava i obaveze jedne i druge strane tokom implementacije projektnih aktivnosti.

10.PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva kroz osnivanje novih i podsticanje daljeg rasta postojećih malih i srednjih preduzeća.

Specifični ciljevi:

- otvaranje novih radnih mjesta kroz podsticanje preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa;
- animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi, žena, studenata, lica sa invaliditetom, itd. da sudbinu »uzmu u svoje ruke« i posvete se biznisu;
- stimulisanje inovativnosti i kreativnosti mladih;
- podsticanje daljeg rasta postojećih MSP.

Investiciono razvojni fond Crne Gore AD, u saradnji sa Ministarstvom ekonomije – Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima, realizuje nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori. Predmet podrške je pružanje nefinansijske i finansijske podrške za osnivanje novih i unapređenje poslovanja postojećih preduzeća koja posluju najduže godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva.

Nefinansijska podrška obuhvata:

- Organizovanje obuka za dobijanje praktičnih znanja potrebnih za registraciju sopstvenog biznisa i izvorima finansiranja, finansijskom upravljanju i poreskoj praksi, pokretanju prodaje u novoj firmi i pronalasku kupaca na lokalnom i međunarodnom tržištu, poslovnoj komunikaciji i protokolu. Takođe, polaznici, postojeći i budući preduzetnici će imati priliku da se upoznaju i sa marketinškim aktivnostima, kreiranju Brenda, korišćenju socijalnih mreža u cilju poboljšanja rezultata poslovanja.
- Tehničku podršku u vidu pružanja konsultantskih usluga za izradu biznis planova, kandidatima koji su ispunili uslove i kriterijume definisane Javnim pozivom.

Finansijska podrška obuhvata:

Apliciranje za kreditnu podršku kod Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D. kroz direktno finansiranje, gdje su obezbijeđeni sljedeći uslovi:

- Iznos kredita: do 50.000,00€
- Kamatna stopa: 2,5 % na godišnjem nivou uz proporcionalni sistem obračuna
- Rok otplate: do 12 godina (uključujući grace period)
- Grace period: do 4 godine.

Minimalan iznos kredita za koji se može aplicirati je 10.000,00 €.

Posebni uslovi kreditiranja:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosjeka razvijenosti na nivou Crne Gore ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Da bi kandidati stekli uslov da apliciraju za kreditna sredstva kod IRF-a neophodno je da pohađaju preduzetničke cikluse obuke organizovane od strane Ministarstva ekonomije. Ministarstvo ekonomije kroz tehničku podršku priprema propisanu projektnu dokumentaciju i istu dostavlja Investiciono razvojnog fondu na konačno odlučivanje. IRF će na osnovu prijedloga Ministarstva, a u skladu sa svojom poslovnim politikom, donijeti konačnu odluku o odobravanju kreditnih sredstava.

Sredstva u iznosu od 15.000,00 € za realizaciju nefinansijske podrške obezbijeđena su kroz budžetska sredstva Ministarstva ekonomije.

Sredstva za dobijanje kreditne podrške obezbijeđena su kroz budžet Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji "Razvoj preduzetništva" koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Uslovi za učeće

Pravo učešća u okviru programske linije "Razvoj preduzetništva" imaju:

1. Fizička lica koja nemaju registrovan biznis, koja:

- imaju državljanstvo Crne Gore;

- u prethodnih 12 mjeseci nisu imali registrovanu djelatnost ili imali učešće veće od 20% u vlasničkoj strukturi nekog privrednog subjekta;
- da nisu osuđivani prema podacima iz kaznene evidencije.

2. Preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju najduže do godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, koja:

- posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- da nisu osuđivani prema podacima iz kaznene evidencije.

Napomena: Za registrovane preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća, redovno izmirivanje poreza podrazumijeva izmirivanje poreza i doprinosa zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine. Ministarstvo ekonomije će dokaze obezbijediti po službenoj dužnosti i to:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

4.2. Opravdani troškovi podrške

Programskom linijom, krediti su namijenjeni za ulaganja u materijalnu imovinu (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar i sl.), nematerijalnu imovinu (razvoj proizvoda ili usluga, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize, i sl.) i obrtna sredstva.

- IRF CG A.D. može finansirati do 75,00% vrijednosti ukupne investicije.
- Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25,00% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.
- Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Sopstveno učešće može biti u novcu, objektima, postrojenjima, mašinama i opremi, koja se priznaju ukoliko su u sopstvenom vlasništvu.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Dijelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću;
- Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira
- Benzinske pumpe;

- Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Prodajni auto saloni;
- Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti,
- Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Fizička lica/preduzeća koja su ispunila uslove Javnog poziva i koja su pohađala preduzetničke cikluse edukacije, a u cilju pružanja tehničke podrške za izradu biznis plana u obavezi su da neophodnu dokumentaciju za izradu istog dostave u roku od 15 dana od poslednjeg dana obuke ili će se smatrati da su odustali od daljeg učešća u programskoj liniji. Potrebna dokumentacija zavisno od vrste ulaganja:

- Za nabavku opreme/sitnog inventara:
 - Ponude/predračune za nabavku opreme sa detaljnom specifikacijom iste.
- Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:
 - List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
 - Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) ili urbanističko-tehnički uslovi uz uslov da je podniet zahtjev za građevinsku dozvolu(ekvivalent shodno zakonu) koja mora biti dostavljena prije potpisivanja ugovora;
 - Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.
- Za kupovinu poslovnog prostora:
 - List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
 - Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture. Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Ocjena programske linije:

Agencija zaključuje da se Finansijska podrška u dijelu koji se odnosi na preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju najduže do godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

S obzirom na to da pravo učešća u okviru programske linije "Razvoj preduzetništva" imaju i fizička lica koja nemaju registrovan biznis (4.1.1.) Agencija konstatuje da se ne radi o državnoj pomoći, ukoliko se sredstva dodjeljuju fizičkim licima koja u momentu primanja sredstava ne obavljaju privrednu djelatnost, niti učestvuju na tržištu, te nijesu korisnici državne pomoći, u smislu člana 2. tačka 2. Zakona, koja glasi: „državna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu“. Dakle, ukoliko korisnici ove programske linije u momentu dobijanja sredstava/benefita još uvijek nijesu učesnici na tržištu, odnosno nijesu se registrovali kao preduzetnici, posledično se zaključuje da realizacija programske linije ne ugrožava konkurenciju i ne utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država saglasno potvrđenim međunarodnim ugovorima (član 2. tačka 4. Zakona). Pravila o državnoj pomoći primjenjuju se samo ako je korisnik pomoći „preduzetnik“, definisano je u Obavještenju Komisije o pojmu državne pomoći u skladu s članom 107 stav 1 UFEU (Odeljak 2. tačka 6.). Sud pravde je dosljedno definisao preduzetnike kao subjekte koji obavljaju privrednu djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju.

Ukoliko pak ovu programsku liniju koriste fizička lica koja u momentu dodjele pomoći imaju registrovan biznis, odnosno pomoć se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu, radi se o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

11. UREDBA O BIZNIS ZONAMA

Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. novembra 2016. godine, donijela Uredbu o biznis zonama kojom se definiše model klasifikacije, osnivanja, uspostavljanja, upravljanja i popunjavanja biznis zona, olakšice za korisnike, a sve u cilju privlačenja novih investicija, povećanja zaposlenosti naročito u manje razvijenim područjima države i prevazilaženju regionalnih razlika.

Na osnovu Uredbe, donijeta je i Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama (15.06.2018.), koja se odnosi samo na rok usklađivanja sa Uredbom. Rok koji se daje postojećim biznis zonama da usklade poslovanje je sa 6 mjeseci produžen na 18 mjeseci.

Uredbom je predviđen niz olakšica i povoljnosti koje su donijele jedinice lokalne samouprave pojedinačnim odlukama za privredne subjekte koji registruju svoje poslovanje u biznis zoni, u skladu sa zakonima koji tretiraju ovu oblast.

Ocjena programske linije:

Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama ocijenjena je kao usklađena sa pravilima za dodjelu državne pomoći Rješenjem Komisije za kontrolu državne pomoći od 27. septembar 2016. godine.

12.PROMOCIJA POVEĆANJA KONKURENTSKE SPOSOBNOSTI PROIZVODA I USLUGA

Cilj programske linije "Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga" jeste afirmacija privrede i unapređenje konkurentnosti proizvoda i usluga na lokalnom tržištu što će doprinijeti razvoju proizvodnje, novim investicijama, otvaranju novih radnih mjesta, smanjenju uvoza, ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

Programska linija se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promovira potencijale Crne Gore, proizvode i usluge, kao i proizvođače, kroz institucionalne kampanje: "Kupujmo domaće", "Dobro iz Crne Gore", proizvode sa geografskim porijeklom, inovativne usluge, i slično.

Programska linija ima 3 međusobno povezane komponente implementacije, koje objedinjavaju postavljene ciljeve i ciljne grupe.

2.1. Komponenta 1 - Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga

Promotivne aktivnosti imaju za cilj kreiranje kampanje čije djelovanje će biti usmjereno ka poboljšanju percepcije potrošača prema domaćem kvalitetu proizvoda i usluga. Istovremeno konkretnim akcijama promovisanja crnogorskih proizvoda i usluga proizvešće se pozitivni finansijski efekti kako za proizvođače tako i trgovine, čime će se proizvođačima ukazati na neophodnost marketinškog pristupa u plasmanu proizvoda na tržište.

2.2. Komponenta 2 – Institucionalna podrška preduzećima za unapređenje poslovanja

Institucionalna podrška ima za cilj da, postojeća mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike koja imaju potencijal da proširuju svoje poslovanje, kao i buduće preduzetnike, informiše o aktuelnoj podršci za razvoj malog i srednjeg biznisa, uslovima, kriterijumima i načinu apliciranja. Na ovaj način će se i budući preduzetnici ohrabriti da uđu u preduzetničke vode znajući da ispunjenjem uslova za apliciranje, država postaje njihov pouzdan partner u realizaciji preduzetničkih poduhvata.

2.3. Komponenta 3 - Kontinuirana edukacija preduzeća i potencijalnih preduzetnika

Na osnovu sprovedenih aktivnosti u okviru Komponente I i Komponente II, identifikovaće se glavne barijere sa kojima se privrednici susrijeću u poslovanju, sa posebnim osvrtom na plasman i promociju proizvoda i usluga. Na osnovu dobijenih rezultata i iskazanih potreba organizovaće se okrugli stolovi, specijalizovani workshop-ovi sa akcentom na važnost standarda i zaštitu prava intelektualne svojine u cilju unaprijeđenja poslovanja. Takođe, posebna pažnja posvetila bi se i sljedećim temama: istraživanje tržišta, promocija proizvoda i usluga, identifikacija kanala distribucije, dizajn i redizajn proizvoda i ambalaže i uvođenje inovativnosti u uslužnim djelatnostima, identifikovanje potrošačkih potreba, i sl.

Ocjena programske linije:

Programska linija ima za cilj da se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promovira potencijale Crne Gore, proizvode i usluge, kao i proizvođače, kroz institucionalne kampanje: "Kupujmo domaće", "Dobro iz Crne Gore", proizvode sa geografskim porijeklom, inovativne usluge, i slično. Aktivnosti su usmjerene ka

poboljšanju percepcije potrošača prema domaćem kvalitetu proizvoda i usluga i ka informisanju o aktuелnoj podršci za razvoj malog i srednjeg biznisa, uslovima, kriterijumima i načinu apliciranja, kako bi se identifikovale glavne barijere sa kojima se privrednici susrieću u poslovanju, sa posebnim osvrtom na plasman i promociju proizvoda i usluga. Uzimajući sve prethodno navedeno u obzir, Agencija nalazi da ova programska linija ne predstavlja državnu pomoć, u smislu člana 2. Zakona.

13. EVROPSKA MREŽA PREDUZETNIŠTVA

Evropska mreža preduzetništva (Enterprise Europe Network - EEN) je najveća mreža poslovne podrške, formirana od strane Evropske komisije.

Cilj postojanja Evropske mreže preduzetništva je internacionalizacija poslovanja ambicioznih malih i srednjih preduzeća, podsticanje inovacija i izgradnja inovativnih kapaciteta MSP, kao i njihovog rasta na međunarodnom nivou. Mreža je aktivna u preko 60 zemalja Evropske unije i šire i čini je više od 600 partnerskih organizacija i institucija, prepoznatih kao centar poslovne podrške za mala i srednja preduzeća, u kojima je angažovano preko 3000 eksperata sa područja preduzetništva, inovacija i transfera tehnologije, sa ciljem promocije konkurentnosti i inovacija na lokalnom i evropskom nivou.

Različitost institucija i stručnjaka, a u isto vrijeme njihova povezanost i direktan pristup najvećoj bazi podataka u Evropi, čini ovu mrežu jedinstvenim instrumentom pomoći u stvaranju međunarodnih partnerstava i komercijalnog uspjeha inovativnih potencijala MSP.

EEN aktivnosti se uglavnom odnose na besplatne, praktične informacije i savjete o stranim tržištima, o pravnim aspektima i poslovnim regulativama EU, uspostavljanju poslovne saradnje, podrška u povezivanju sa inostranim partnerima širom svijeta. Tu se prije svega misli na logističku podršku učešća na sajmovima, poslovnim susretima i kompanijskim misijama, u cilju ostvarivanja saradnje i izlaska na ino tržišta u regionu i šire, ali i korišćenje EEN baze podataka inostranih partnera. Takodje, bitan segment čini i pristup EU finansiranju i programim apodrske, kao i edukacije na različite teme, itd.

Enterprise Europe Network - EEN je projekat koji je utemeljen u zakonima Evropske unije, a kofinansira se iz dva EU fonda: COSME i Horizon 2020.

Ovo su aktivnosti koje se odnose na dio EEN finansiranog iz COSME fonda, sa posebnim osvrtom na mlada, brzorastuća preduzeća.

Dio koji se finansira iz Horizon 2020 fonda odnosi se na promociju mogućnosti ovog programa, benefite za MSP, uslove i način apliciranja. S obzirom da se H2020 program bazira na inovativnosti, dio aktivnosti se odnosi i pružanje podrške inovativnim preduzećima i onim koji imaju potencijal za dalji rast i razvoj, u dijelu izrade analize stanja inovativnosti ovog sektora privrede.

Ciljevi programa Evropske mreže preduzetništva su promovisanje preduzetničkog duha i kulture, poslovanje na evropski način, širenje svijesti o potrebi poznavanja relevantnog zakonodavstva Evropske unije, pomoć domaćim preduzećima da pristupe tržištima Evropske unije.

Konkretne usluge koje EEN može da pruži jednom preduzeću su:

- informacije o evropskim propisima i direktivama,
- pomoć u pristupanju tržištima Evropske unije,

- informisanje o mogućnostima učešća u evropskim programima i fondovima,
- pomoć u traženju inostranih partnera,
- posredovanje u procesu transfera tehnologije i znanja,
- podstrek za učešće u Okvirnim programima EU,
- omogućava posjete kompanijama u inostranstvu radi ostvarivanja saradnje.

Program obuhvata različite radne komponente, međusobno povezane.

Komponenta 1. Savjetovanje, podrška, informativne aktivnosti

Ova komponenta objedinjava set različitih usluga: pružanje informacija i savjetovanje o raznim EU temama, organizovanje lokalnih i regionalnih događaja, direktne sastanke sa klijentima.

Kroz aktivnost ove komponente, EEN pruža svim klijentima mreže uslugu odgovaranja na pitanja vezanih za teme koje se tiču EU. Osnovni cilj ove aktivnosti je poboljšanje protoka informacija koje EEN pruža svojim klijentima kao i poboljšanje njihovog kvaliteta.

Alati pomoću kojih se sprovode ove aktivnosti su korespondencija putem: email-a, telefona, EEN mreže, ali i savjetovanja i informisanja prilikom raznih seminara, treninga, konferencija, direktnih sastanaka itd.

U skladu sa zahtjevima klijenata/preduzetnika, organizuju se lokalni i regionalni događaji na razne teme od značaja za njihovo poslovanje, za poslovanje na evropski način, kao i za ostvarivanje međunarodne saradnje.

Komponenta 2. Prekogranične partnerske aktivnosti u cilju ostvarivanja poslovne saradnje, tehnološkog transfera, inovacije i istraživanja

Aktivnosti ove komponente se uvezuju sa mnogim aktivnostima iz prethodne grupe aktivnosti. Prethodni paket se više odnosi na unapredjenje poslovanja preduzeća, informisanja i savjetovanja, dok ovaj paket ima za cilj podsticanje prekogranične saradnje.

Poslovni, B2B susreti pružaju učesnicima priliku za direktnu promociju svojih aktivnosti, proizvoda i usluga, uspostavljanje novih poslovnih kontakata i pronalazak poslovnih partnera. B2B se najčešće organizuju u okviru drugih poslovnih ili stručnih dešavanja kao što su sajmovi, konferencije i slični događaji. Preduzeća koje se prijave dobijaju mogućnost da sami izaberu potencijalne partnere prema njihovim karakteristikama i iskazanom interesu za saradnju. Na osnovu ovog izbora, organizator svakom od učesnika dodjeljuje spisak sastanaka, sa tačno određenim mjestom, vremenom i informacijom o potencijalnim partnerom, nekoliko dana unaprijed.

Obavezan segment nakon ovih događaja je svakako evaluacija, i praćenje efekata, i eventualno ostvarivanje i potpisivanje ugovora o saradnji.

EEN Montenegro obezbjeđuje malim i srednjim preduzećima, ali i svim institucijama/udruženjima koje imaju potencijala da sarađuju sa preduzećima iz EEN izvan naše zemlje, sljedeće:

- podršku u učestvovanju u projektima Evropske unije
- realizaciju poslovne analize i/ili, tehnološkog audita (pregleda tehnologije - TA)
- podršku u ostalim uslugama relevantnim za proces internacionalizacije poslovanja i inovacija (upravljanja inovacijama).

Cilj je da se preduzeća/klijenti i potencijalni klijenti (prvenstveno MSP) ohrabre i podstiču na saradnju sa drugim preduzećima iz mreže, izvan teritorije Crne Gore, kako bi poboljšali svoj konkurentski položaj, kao i tehnološki i inovacioni potencijal.

Ocjena programske linije:

Sredstva EU, koja se dodijeljuju preko organa upravljanja države, jesu državni resurs i čine javna sredstva, u smislu člana 2. Zakona, te ukoliko su ispunjeni svi ostali kriterijumi (selektivnost, prednost, ekonomska djelatnost korisnika i uticaj na konkurenciju) iz člana 107 Ugovora o funkcionisanju evropske unije, predstavljaju državnu pomoć. Suprotno tome, direktno finansiranje od strane EU ne predstavlja državnu pomoć. To je slučaj sa COSME, Horizon 2020, EIB / EIF fondovima i ESI fondovima koji podržavaju finansijske instrumente kojima se upravlja na nivou EU, jer su ovi instrumenti konzistentni sa EU propisima i prethodno usaglašeni sa pravilima za dodijelu državne pomoći.

Imajući u vidu sve navedeno odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rešenja.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- MINISTARSTVO EKONOMIJE, Rimski trg broj 46, 81000 Podgorica,
- u spise predmeta,
- a/a